

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

25. veljače 2021.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Sudska nadležnost, priznavanje i izvršenje sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima – Uredba (EU) br. 1215/2012 – Nadležnost za pojedinačne ugovore o radu – Odredbe odjeljka 5. poglavlja II. – Primjenjivost – Ugovor sklopljen u državi članci za zapošljavanje kod društva sa sjedištem u drugoj državi članici – Neobavljanje rada tijekom cijelog trajanja ugovora – Isključenje primjene nacionalnih pravila o nadležnosti – Članak 21. stavak 1. točka (b) podtočka i. – Pojam ‚mjesto u kojem ili iz kojeg zaposlenik redovito obavlja svoj posao‘ – Ugovor o radu – Mjesto izvršenja ugovora – Obveze zaposlenika prema svojem poslodavcu”

U predmetu C-804/19,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Landesgericht Salzburg (Zemaljski sud u Salzburgu, Austrija), odlukom od 23. listopada 2019., koju je Sud zaprimio 31. listopada 2019., u postupku

BU

protiv

Markt24 GmbH,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: J.-C. Bonichot, predsjednik vijeća, L. Bay Larsen, C. Toader, M. Safjan (izvjestitelj) i N. Jääskinen, suci,

nezavisni odvjetnik: H. Saugmandsgaard Øe,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Markt24 GmbH, G. Herzog, *Rechtsanwalt*,
- za češku vladu, M. Smolek, J. Vlácil i I. Gavrilová, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, M. Wilderspin i M. Heller, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 29. listopada 2020.,

* Jezik postupka: njemački

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 7. točke 1. i članka 21. Uredbe (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 2012., L 351, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 11., str. 289. i ispravci SL 2014., L 160, str. 40. i SL 2016., L 202, str. 57.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između BU, fizičke osobe s domicilom u Austriji, i društva Markt24 GmbH, koje je uređeno njemačkim pravom i čije se sjedište nalazi u Unterschleißheimu u Landkreis München (Okrug München, Njemačka), o plaćanju neisplaćenih plaća, alikvotne posebne naknade i naknade za neiskorišteni godišnji odmor.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 U skladu s uvodnim izjavama 14. i 18. Uredbe br. 1215/2012:

„(14) [...]

s ciljem osiguranja zaštite [...] zaposlenih, radi zaštite nadležnosti sudova država članica u situacijama u kojima imaju isključivu nadležnost i zbog poštivanja autonomije stranaka, određena pravila o nadležnosti iz ove uredbe trebala bi se primjenjivati bez obzira na domicil tuženika.

[...]

(18) U pogledu [...], u [...] i ugovorima o radu, slabija stranka bi trebala biti zaštićena pravilima o nadležnosti koja su povoljnija za njene interese od općih pravila.”

- 4 Poglavlje II. te uredbe odnosi se sudsku nadležnost. Odjeljak 1. navedenog poglavlja, naslovljen „Opće odredbe”, sadržava članke 4. do 6.

- 5 Člankom 4. stavkom 1. navedene uredbe određuje se:

„Podložno ovoj Uredbi, osobe s domicilom u državi članici, bez obzira na njihovo državljanstvo, tuže se pred sudovima te države članice.”

- 6 Člankom 5. te uredbe propisuje se:

„1. Osobe koje imaju domicil u državi članici mogu biti tužene pred sudovima druge države članice, samo na temelju pravila iz odjeljaka 2. do 7. ovog poglavlja.

2. Posebno, pravila o nacionalnoj nadležnosti, o kojima Komisiju u skladu s točkom (a) članka 76. stavka 1. obavješćuju države članice, ne primjenjuju se na osobe iz stavka 1.”

- 7 Odjeljak 2. poglavlja II. Uredbe br. 1215/2012 naslovljen „Posebna nadležnost” sadržava članke 7. do 9.

8 Članak 7. te uredbe propisuje:

„Osoba s domicilom u državi članici može biti tužena u drugoj državi članici:

1. (a) u stvarima povezanim s ugovorom, pred sudom mjesta izvršenja konkretne obveze;
- (b) za potrebe ove odredbe, te ako nije drukčije dogovoreno, mjesto izvršenja konkretne obveze je:

[...]

- u slučaju pružanja usluga, mjesto u državi članici u kojoj su usluge pružene ili trebale biti pružene sukladno ugovoru;

- (c) ako se ne primjenjuje točka (b), primjenjuje se točka (a);

[...]

5. u pogledu spora koji nastaje iz poslovanja podružnice, predstavništva ili druge poslovne jedinice pred sudom mjesta u kojem se nalazi ta podružnica, predstavništvo ili poslovna jedinica;

[...]”

9 Odjeljak 5. poglavlja II. navedene uredbe, naslovljen „Nadležnost za pojedinačne ugovore o radu” sadržava članke 20. do 23. te uredbe.

10 Članak 20. stavak 1. navedene uredbe glasi:

„U stvarima koje se odnose na pojedinačne ugovore o radu, nadležnost se određuje ovim Odjeljkom, ne dovodeći u pitanje članak 6., točku 5. članka 7., te u slučaju postupka protiv poslodavca, točku 1. članka 8.”

11 Članak 21. stavak 1. iste uredbe određuje:

„Poslodavac s domicilom u državi članici može biti tužen:

- (a) pred sudom države članice u kojoj ima domicil; ili

- (b) u drugoj državi članici:

- i. pred sudom mjesta u kojem ili iz kojeg zaposlenik redovno obavlja svoj rad ili pred sudom zadnjeg mjesta u kojem je tako radio; ili
- ii. ako zaposlenik redovno ne obavlja ili nije obavljao svoj rad u jednoj te istoj zemlji, pred sudom mjesta u kojima se nalazi ili se nalazila poslovna jedinica koja ga je zaposlila.”

Austrijsko pravo

12 Člankom 4. Bundesgesetzes über die Arbeits- und Sozialgerichtsbarkeit (Arbeits- und Sozialgerichtsgesetz, Zakon o nadležnostima i postupku u području socijalne sigurnosti i radnog prava od 7. ožujka 1985., u daljnjem tekstu: ASGG) u stavku 1. propisuje se:

„Za pravne sporove iz članka 50. stavka 1., prema izboru tužitelja mjesno je nadležan,

1. u slučajevima iz točki 1. do 3., i sud u čijem mjestu nadležnosti

- (a) zaposlenik ima domicil ili uobičajeno boravište za vrijeme radnog odnosa ili ga je imao u trenutku prestanka radnog odnosa,

[...]

(d) mu treba isplatiti plaću i, ako je radni odnos prestao, mu je trebalo isplatiti plaću ili [...]"

[...]"

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 13 Osobu BU, s domicilom u Austriji, kontaktirao je u Salzburgu (Austrija) zaposlenik društva Markt24 sa sjedištem u Unterschleißheimu u okrugu München te je to društvo preko tog zaposlenika s njom sklopilo ugovor o radu kao čistačice za obavljanje usluga čišćenja u razdoblju od 6. rujna 2017. do 15. prosinca 2017. (u daljnjem tekstu: predmetni ugovor).
- 14 Društvo Markt24 imalo je na početku radnog odnosa uspostavljenog predmetnim ugovorom ured u Salzburgu. Međutim, taj ugovor nije bio sklopljen u navedenom uredu nego u pekarnici u Salzburgu. Ugovoreni datum početka rada bio je 6. rujna 2017. a rad se trebao obavljati u Münchenu. Međutim, društvo Markt24 naposljetku nije dodijelilo nikakav posao osobi BU.
- 15 Iako je ostala dostupna telefonski i čekala radni angažman, ona zapravo nije izvršila nikakav posao za društvo Markt24. Osoba BU nije imala telefonski broj zaposlenika društva Markt24 s kojim je bila u kontaktu za sklapanje predmetnog ugovora u kojem se navodio austrijski telefonski broj društva Markt24 i njemačka adresa tog društva. Kod tijela austrijske socijalne sigurnosti bila je prijavljena kao zaposlena do 15. prosinca 2017. Nakon toga, društvo Markt24 otkazalo je osobi BU ugovor o radu.
- 16 Dana 27. travnja 2018. osoba BU tužila je društvo Markt24 pred Landesgerichtom Salzburg (Zemaljski sud u Salzburgu, Austrija), sudom koji je uputio zahtjev, radi isplate ukupnog iznosa od 2962,80 eura bruto na ime neisplaćenih plaća, alikvotne posebne naknade i naknade za neiskorišteni godišnji odmor za razdoblje od 6. rujna 2017. do 15. prosinca 2017. Osoba BU dostavila je tri platne liste za mjesece od rujna do studenoga 2017. na kojima je društvo Markt24 navedeno kao poslodavac.
- 17 S obzirom na to da tužba osobe BU nije mogla biti uručena društvu Markt24, unatoč nekoliko pokušaja na različite adrese poštom i putem Amtsgerichta München (Općinski sud u Münchenu, Njemačka), i da prebivalište zastupnika tog društva nije bilo poznato, u skladu s austrijskim odredbama rješenjem od 26. prosinca 2018. imenovan je zastupnik za primanje pismena kako bi zastupao to društvo u postupku. Aktom od 7. siječnja 2019. tako imenovani zastupnik osporio je istodobno nadležnost austrijskih sudova općenito a osobito suda koji je uputio zahtjev.
- 18 U vezi s tim taj sud dvoji o tome primjenjuje li se članak 21. Uredbe br. 1215/2012 na radni odnos u okviru kojeg zaposlenik, iako je sklopio ugovor o radu u Austriji, nije obavio nijedan posao a čekao je radni angažman.
- 19 Za sud koji je uputio zahtjev dokazani su trajanje i stabilnost radnog odnosa u razdoblju od 6. rujna 2017. do 15. prosinca 2017. Taj sud dodaje da su se predugovorna faza koja je prethodila sklapanju predmetnog ugovora i samo njegovo sklapanje odvijali u Austriji a osoba BU je usto bila prijavljena kod tijela austrijske socijalne sigurnosti.
- 20 Sud koji je uputio zahtjev usto ističe da su zaposlenici, kao i potrošači, skupina osoba koju treba zaštititi i koja prema zakonodavstvu Unije ne bi trebala biti u nepovoljnijem položaju u odnosu na nacionalno zakonodavstvo. Tvrdi da se osobito valja osvrnuti na financijsku situaciju zaposlenika, koja u slučaju niske zarade otežava ostvarivanje prava u drugoj državi članici.

21 U tim je okolnostima Landesgericht Salzburg (Zemaljski sud u Salzburgu) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Primjenjuje li se članak 21. Uredbe 1215/2012 na rad u pogledu kojeg je u Austriji doista sklopljen ugovor o radu u Njemačkoj, ali zaposlenica koja je nekoliko mjeseci u Austriji čekala radni angažman nije obavljala posao?

U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje:

2. Treba li članak 21. Uredbe br. 1215/2012 tumačiti na način da se može primjenjivati nacionalna odredba, kao što je članak 4. stavak 1. točka (a) [ASGG-a], kojom se zaposlenici omogućuje (pojednostavnjeno) podnošenje tužbe u mjestu prebivališta koje je imala tijekom radnog odnosa ili prilikom prestanka radnog odnosa?

3. Treba li članak 21. Uredbe br. 1215/2012 tumačiti na način da se može primjenjivati nacionalna odredba, kao što je članak 4. stavak 1. točka (d) ASGG-a, kojom se zaposleniku omogućuje (pojednostavnjeno) podnošenje tužbe u mjestu u kojem mu treba isplatiti plaću ili u kojem mu je trebalo isplatiti plaću prilikom prestanka njegova radnog odnosa?

Ako je odgovor na drugo i treće pitanje niječan:

4. Treba li članak 21. Uredbe br. 1215/2012 tumačiti na način da u slučaju radnog odnosa u kojem zaposlenica nije obavila nikakav posao tužbu treba podnijeti u državi članici u kojoj je zaposlenica čekala radni angažman?

Treba li članak 21. Uredbe br. 1215/2012 tumačiti na način da u slučaju radnog odnosa u kojem zaposlenica nije obavila nikakav posao tužbu treba podnijeti u državi članici u kojoj su izvršeni priprema i sklapanje ugovora o radu čak i ako je u njemu dogovoreno, odnosno čak i ako je njime predviđeno obavljanje posla u drugoj državi članici?

Ako je odgovor na prvo pitanje niječan:

5. Primjenjuje li se članak 7. točka 1. Uredbe br. 1215/2012 na radni odnos u pogledu kojeg je u Austriji doista sklopljen ugovor o radu u Njemačkoj, ali zaposlenica koja je nekoliko mjeseci u Austriji čekala radni angažman nije obavila nikakav posao ako se može primjenjivati nacionalna odredba, kao što je članak 4. stavak 1. točka (a) ASGG-a, kojom se zaposlenici omogućuje (pojednostavnjeno) podnošenje tužbe u mjestu prebivališta koje je imala tijekom radnog odnosa ili prilikom prestanka radnog odnosa, ili ako se može primijeniti nacionalna odredba, kao što je članak 4. stavak 1. točka (d) ASGG-a, kojom se zaposleniku omogućuje (pojednostavnjeno) podnošenje tužbe u mjestu u kojem mu treba isplatiti plaću ili u kojem mu je trebalo isplatiti plaću prilikom prestanka njegova radnog odnosa?”

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

22 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li odredbe iz odjeljka 5. poglavlja II. Uredbe br. 1215/2012, naslovljenog „Nadležnost za pojedinačne ugovore o radu”, tumačiti na način da se primjenjuju na tužbu zaposlenika s domicilom u državi članici protiv poslodavca s domicilom u drugoj državi članici u slučaju u kojem se o ugovoru o radu pregovaralo i on je sklopljen u državi članici domicila zaposlenika te se njime predviđalo da se mjesto obavljanja rada nalazi u državi članici poslodavca iako taj rad nije obavljen zbog razloga koji se može pripisati tom poslodavcu.

- 23 U tom pogledu valja podsjetiti na to da se u skladu s člankom 20. Uredbe br. 1215/2012 u stvarima koje se odnose na pojedinačne ugovore o radu nadležnost određuje odjeljkom 5. poglavlja II. te uredbe naslovljenim „Nadležnost za pojedinačne ugovore o radu”, koji obuhvaća njegove članke 20. do 23., ne dovodeći u pitanje članak 6. i točku 5. članka 7. Uredbe br. 1215/2012 te u slučaju postupka protiv poslodavca, točku 1. članka 8. te uredbe.
- 24 Pojam „pojedinačni ugovor o radu” iz članka 20. Uredbe br. 1215/2012 treba tumačiti autonomno kako bi se jamčila jedinstvena primjena pravila o nadležnosti uspostavljenih tom uredbom u svim državama članicama (vidjeti u tom smislu presudu od 14. rujna 2017., Nogueira i dr., C-168/16 i C-169/16, EU:C:2017:688, t. 47. i 48. i navedenu sudsku praksu).
- 25 Kao što to proizlazi iz sudske prakse Suda, taj pojam pretpostavlja odnos podređenosti radnika prema poslodavcu jer je temeljna značajka radnog odnosa okolnost da je neka osoba tijekom određenog razdoblja u korist druge osobe i prema njezinim uputama dužna obavljati poslove za koje ima pravo dobiti naknadu (vidjeti po analogiji presude od 10. rujna 2015., Holterman Ferho Exploitatie i dr., C-47/14, EU:C:2015:574, t. 40. i 41., i od 11. travnja 2019., Bosworth i Hurley, C-603/17, EU:C:2019:310, t. 25. i 26.).
- 26 U takvom slučaju valja smatrati da su stranke vezane „ugovorom o radu” u smislu članka 20. Uredbe br. 1215/2012, neovisno o tome je li rad koji je predmet tog ugovora bio obavljen ili ne.
- 27 Slijedom toga, s obzirom na to da iz odluke kojom se upućuje zahtjev proizlazi da je u glavnom postupku predmetni ugovor stvorio vezu podređenosti između poslodavca i radnika i da su njime nastali prava i obveze svake od stranaka u okviru radnog odnosa, spor o tom ugovoru ulazi u odredbe odjeljka 5. poglavlja II. Uredbe br. 1215/2012 neovisno o okolnosti da taj ugovor nije bio izvršen.
- 28 Stoga na prvo pitanje valja odgovoriti da odredbe iz odjeljka 5. poglavlja II. Uredbe br. 1215/2012, naslovljenog „Nadležnost za pojedinačne ugovore o radu” treba tumačiti na način da se primjenjuju na tužbu zaposlenika s domicilom u državi članici protiv poslodavca s domicilom u drugoj državi članici u slučaju u kojem se o ugovoru o radu pregovaralo i on je sklopljen u državi članici domicila zaposlenika te se njime predviđalo da se mjesto obavljanja rada nalazi u državi članici poslodavca iako taj rad nije obavljen zbog razloga koji se može pripisati tom poslodavcu.

Drugo i treće pitanje

- 29 Svojim drugim i trećim pitanjem, koja valja ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li odredbe iz odjeljka 5. poglavlja II. Uredbe br. 1215/2012 tumačiti na način da im se protivi primjena nacionalnih pravila o nadležnosti u pogledu tužbe poput one iz točke 28. ove presude, u slučaju u kojem se ta pravila pokažu povoljnijima za zaposlenika.
- 30 Valja podsjetiti na to da prema ustaljenoj sudskoj praksi, i Konvencija od 27. rujna 1968. o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 1972., L 299, str. 32.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 15., str. 3.), kako je izmijenjena naknadnim konvencijama o pristupanju novih država članica toj konvenciji, kao i Uredba Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 2001., L 12, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 30.) imaju za cilj stvaranje ujednačenih pravila o međunarodnoj sudskoj nadležnosti (presude od 3. srpnja 1997., Benincasa, C-269/95, EU:C:1997:337, t. 25.; od 17. studenoga 2011., Hypotečni banka, C-327/10, EU:C:2011:745, t. 33. i 45.; i od 7. srpnja 2016., Hőszig, C-222/15, EU:C:2016:525, t. 31.).

- 31 U skladu s, jedne strane, člankom 4. stavkom 1. Uredbe br. 1215/2012, „osobe s domicilom u državi članici, bez obzira na njihovo državljanstvo, tuže se pred sudovima te države članice”. S druge strane, u skladu s člankom 5. stavkom 1. te uredbe, „[o]sobe koje imaju domicil u državi članici mogu biti tužene pred sudovima druge države članice, samo na temelju pravila iz odjeljaka 2. do 7. [poglavlja II. te uredbe]”.
- 32 Iz toga slijedi da, kao što je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točkama 41. i 42. svojega mišljenja, kada spor s međunarodnim elementom ulazi u materijalno područje primjene Uredbe i kada tuženik ima domicil na državnom području jedne od država članica, pravila o nadležnosti predviđena Uredbom moraju se, u načelu, primijeniti i prevagnuti nad nacionalnim pravilima o nadležnosti (vidjeti u tom smislu presude od 17. studenoga 2011., *Hypotečni banka*, C-327/10, EU:C:2011:745, t. 33. i 45., i od 19. prosinca 2013., *Corman-Collins*, C-9/12, EU:C:2013:860, t. 22.).
- 33 To isključenje načela o nacionalnim pravilima o nadležnosti važi i u pogledu odredaba iz odjeljka 5. poglavlja II. Uredbe br. 1215/2012 za koje je Sud pojasnio da su ne samo posebne nego i iscrpne (vidjeti po analogiji presudu od 21. lipnja 2018., *Petronas Lubricants Italy*, C-1/17, EU:C:2018:478, t. 25. i navedenu sudsku praksu).
- 34 Stoga se u okviru postupka koji ulazi u područje primjene odredaba iz odjeljka 5. poglavlja II. te uredbe ne mogu primjenjivati nacionalna pravila o određivanju nadležnosti u stvarima koje se odnose na pojedinačne ugovore u radu koja se razlikuju od onih propisanih u tim odredbama, neovisno o tome jesu li navedena nacionalna pravila povoljnija za zaposlenika.
- 35 Stoga na drugo i treće pitanje valja odgovoriti da odredbe iz odjeljka 5. poglavlja II. Uredbe br. 1215/2012 treba tumačiti na način da im se protivi primjena nacionalnih pravila o nadležnosti u pogledu tužbe poput one iz točke 28. ove presude, neovisno o tome pokažu li se ta pravila povoljnija za zaposlenika.

Četvrto pitanje

- 36 Svojim četvrtim pitanjem sud koji je uputio zahtjev pita u biti treba li članak 21. Uredbe br. 1215/2012 tumačiti na način da se primjenjuje na tužbu poput one iz točke 28. ove presude. Po potrebi, sud koji je uputio zahtjev također traži pojašnjenje koji je sud nadležan na temelju tog članka.
- 37 U tom pogledu valja podsjetiti na to da poslodavac s domicilom na području države članice može biti tužen, u skladu s člankom 21. stavkom 1. točkom (a) te uredbe, pred sudovima države članice u kojoj ima domicil ili, u skladu s člankom 21. stavkom 1. točkom (b) podtočkama i. i ii. navedene uredbe pred sudom mjesta u kojem ili iz kojeg zaposlenik redovno obavlja svoj rad ili pred sudom zadnjeg mjesta u kojem je tako radio, ili, kada zaposlenik ne obavlja ili nije obavljao svoj rad u jednoj te istoj zemlji, pred sudom mjesta u kojem se nalazi ili se nalazila poslovna jedinica koja ga je zaposlila.
- 38 U ovom slučaju iz odluke kojom se upućuje zahtjev proizlazi da sudovi pred kojima je zaposlenik podnio tužbu nisu sudovi države članice u kojoj poslodavac ima svoj domicil, kao što se to dopušta člankom 21. stavkom 1. točkom (a) Uredbe br. 1215/2012. Ni iz okolnosti glavnog predmeta ne proizlazi da se na zaposlenikovu tužbu primjenjuje članak 21. stavak 1. točka (b) podtočka ii. te uredbe.
- 39 Stoga valja odrediti primjenjuje li se, čak i ako nije obavljen nikakav posao, na tužbu poput one u glavnom postupku članak 2. stavak 2. točka (b) podtočka i. navedene uredbe, kojim se predviđa da poslodavac s domicilom u državi članici može biti tužen u drugoj državi članici pred sudom mjesta u kojem ili iz kojeg zaposlenik redovno obavlja svoj rad ili pred sudom zadnjeg mjesta u kojem je tako radio.

- 40 U tom pogledu pojam „mjesto u kojem zaposlenik obično obavlja svoj posao” utvrđen u članku 19. točki 2. podtočki (a) Uredbe br. 44/2001, koji odgovara članku 21. stavku 1. točki (b) podtočki i. Uredbe br. 1215/2012, treba tumačiti na način da se odnosi na mjesto u kojem ili iz kojeg zaposlenik stvarno ispunjava većinu svojih obveza prema poslodavcu (vidjeti u tom smislu presudu od 14. rujna 2017., Nogueira i dr., C-168/16 i C-169/16, EU:C:2017:688, t. 59.).
- 41 Kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točkama 61. i 63. svojega mišljenja, kad ugovor o radu nije izvršen, namjera koju su strane izrazile u ugovoru načelno je jedini element koji zaista omogućuje da se utvrdi uobičajeno mjesto rada za potrebe članka 21. stavka 1. točke (b) podtočke i. Uredbe br. 1215/2012. Naime, to tumačenje omogućava da se osigura najviši mogući stupanj predvidljivosti pravila o nadležnosti jer se mjesto rada koje su stranke predvidjele u ugovoru o radu načelno lako može odrediti.
- 42 Slijedom toga, članak 21. stavak 1. točku (b) podtočku i. Uredbe br. 1215/2012 treba tumačiti na način da se tužba o radnom odnosu poput tužbe iz točke 28. ove presude može podnijeti sudu države članice u kojem zaposlenik, u skladu s ugovorom o radu, treba ispuniti većinu svojih obveza prema svojem poslodavcu.
- 43 Međutim, kao što to proizlazi iz odluke kojom se upućuje zahtjev, mjesto u kojem bi zaposlenik trebao ispuniti većinu svojih obveza prema poslodavcu bio je München.
- 44 Valja dodati da se, u skladu s člankom 20. stavkom 1. Uredbe br. 1215/2012, nadležnost određuje odjeljkom 5 poglavljem II. te uredbe, „ne dovodeći u pitanje članak 6., članak 7. točku 5., te u slučaju postupka protiv poslodavca, točku 1. članka 8.” navedene uredbe.
- 45 U skladu s navedenim člankom 7. stavkom 5., osoba s domicilom u državi članici može biti tužena u drugoj državi članici „u pogledu spora koji nastaje iz poslovanja podružnice, predstavništva ili druge poslovne jedinice pred sudom mjesta u kojem se nalazi ta podružnica, predstavništvo ili poslovna jedinica”.
- 46 Na sudu koji je uputio zahtjev je da ocijeni može li se navedena odredba primijeniti i u ovom predmetu u dijelu u kojem je, kao što to proizlazi iz odluke kojom se upućuje zahtjev, s jedne strane, društvo Markt24 na početku radnog odnosa uspostavljenog predmetnim ugovorom imalo ured u Salzburgu i, s druge strane, zaposlenik u skladu s predmetnim ugovorom trebao ispuniti većinu svojih obveza prema svojem poslodavcu u Münchenu.
- 47 Valja podsjetiti da pojmove „podružnica”, „predstavništvo” i „druga poslovna jedinica” iz članka 7. točke 5. Uredbe br. 1215/2012 treba tumačiti autonomno tako da podrazumijeva poslovno središte koje se na stalna način očituje na van kao nastavak društva majke. To središte mora imati svoju upravu i biti materijalno opremljeno za poslovanje s trećim osobama koje se tako ne trebaju izravno obraćati društvu majci (vidjeti u tom smislu presudu od 11. travnja 2019., Ryanair, C-464/18, EU:C:2019:311, t. 33. i navedenu sudsku praksu).
- 48 Valja dodati da se ta odredba primjenjuje samo ako se spor odnosi na radnje koje se odnose na poslovanje tih subjekata ili na obveze koje su oni preuzeli u ime društva majke, ako te obveze valja izvršavati u državi u kojoj se oni nalaze (vidjeti u tom smislu presudu od 11. travnja 2019., Ryanair, C-464/18, EU:C:2019:311, t. 33. i navedenu sudsku praksu).
- 49 Uzimajući u obzir sva prethodna razmatranja, na četvrto pitanje treba odgovoriti da članak 2. stavak 2. točku (b) podtočku i. Uredbe br. 1215/2012 treba tumačiti na način da se tužba poput one iz točke 28. ove presude može podnijeti sudu mjesta u kojem ili iz kojeg zaposlenik treba, u skladu s ugovorom o radu, ispuniti većinu svojih obveza prema svojem poslodavcu, ne dovodeći u pitanje članak 7. točku 5. te uredbe.

Peto pitanje

- 50 S obzirom na to da je peto pitanje postavljeno u slučaju niječnog odgovora na prvo pitanje, na njega nije potrebno odgovoriti zbog potvrdnog odgovora na to prvo pitanje.

Troškovi

- 51 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

- 1. Odredbe iz odjeljka 5. Poglavlja II. Uredbe (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima, naslovljenog „Nadležnost za pojedinačne ugovore o radu”, treba tumačiti na način da se primjenjuju na tužbu zaposlenika s domicilom u državi članici protiv poslodavca s domicilom u drugoj državi članici u slučaju u kojem se o ugovoru o radu pregovaralo i on je sklopljen u državi članici domicila zaposlenika te se njime predviđalo da se mjesto obavljanja rada nalazi u državi članici poslodavca iako taj rad nije obavljen zbog razloga koji se može pripisati tom poslodavcu.**
- 2. Odredbe iz odjeljka 5. poglavlja II. Uredbe br. 1215/2012 treba tumačiti na način da im se protivi primjena nacionalnih pravila o nadležnosti u pogledu tužbe poput one iz točke 1. izreke ove presude, neovisno o tome pokažu li se ta pravila povoljnija za zaposlenika.**
- 3. Članak 21. stavak 1. točku (b) podtočku i. Uredbe br. 1215/2012 treba tumačiti na način da se tužba poput one iz točke 1. izreke ove presude može podnijeti sudu mjesta u kojem ili iz kojeg zaposlenik treba, u skladu s ugovorom o radu, ispuniti većinu svojih obveza prema svojem poslodavcu, ne dovodeći u pitanje članak 7. točku 5. te uredbe.**

Potpisi